

REHBERLİĞİN PENCERESİNDEN

5/9

ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE
KARDEŞ İLİŞKİLERİ

0216 520 20 00
Site Mah. Samanyolu Cad. No:19

@bireykolejiumraniye
@bireykolejiumraniye

www.bireykoleji.com

ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE KARDEŞ İLİŞKİLERİ

Aile; kişiliğin temellerinin atıldığı ve yaşam boyu izlerinin taşındığı önemli bir kurumdur. Kardeş ilişkileri, anne- baba tutumlarından önemli ölçüde etkilenmektedir. Bu etkileşim; kardeşin doğumundan önce başlayıp yaşam boyu devam eder. Kardeşler birbirlerinin hayatına dostluk, sırdaşlık gibi olumlu anlamda birçok iz bıraktığı gibi kıskançlık da duyabilirler. İnsan toplumsal bir varlık olarak kendisine yakın hissettiği

kişilere karşı kıskançlık duyabilir. "Kıskançlık" doğal bir duygudur ancak ebeveynlerin yanlış tutumları bu duyguyu güçlendirip çocuğun çevresine ve kendisine zarar verecek davranışlar sergilemesine yol açabilir. Çocuk yetiştirme tutumunuzu gözden geçirmenize yardımcı olabilmek adına "Çocukluk Dönemi Kardeş İlişkileri" konusunu "Rehberliğin Penceresi"nden bir mektupla sizinle paylaşmak istedik.

Büyük Çocuğun Duygu Dünyası

İlk çocuk; önce tek çocuktur. Anne-babasının sevgisi tümüyle ona aittir. Bu sevgiyi paylaşma ve ebeveyn karşısında bir yer kazanmak için mücadele etmek durumunda kalır. Adler; bu durumu çocuğun tahtından indirilmesi olarak adlandırır. Kardeşinin doğumu ile ayrıcalıklı ortamına son verilmiştir. Tek çocukken birden büyük çocuk konumuna gelmiş bazı sorumluluklar ile karşı karşıya kalmıştır. Kardeşini; anne-babasının sevgisini paylaşmak zorunda olduğu bir varlık olarak görür.

Büyük Çocuğa Ebeveyn Yaklaşımları Nasıl Olmalıdır?

Yeni doğanla fazla ilgilenip, büyük çocuğu arka plana atmak çocuğun kıskançlık duygusu ve kardeşle olan rekabetini güçlendirip olumsuz etkiler. Büyük çocuğa kardeşle ilgili görevler vermek kendini daha iyi hissettireceği gibi kardeşler arası iletişimi de olumlu etkiler. Küçük kardeşle ilgili sorumluluk verilirken, çocuğa ağır gelecek, onu tamamiyle kısıtlayacak, kendine vakit ayırmasına engel olacak sorumluluklar olmamasına dikkat edilmelidir. Kardeşler arası kıyaslamadan kaçınmak çok önemlidir. Büyük çocuğun küçük düşürülmesi kadar aşırı ayrıcalık verilmesi de hatalı bir davranış olur. Büyük çocuğun yaşının üstünde davranış beklemek, çocuk olduğunu unutmak, ebeveyn- çocuk ilişkisini ve kardeşlerin ilişkisini olumsuz etkiler.

Ortanca Çocuğun Duygu Dünyası

Ortanca çocuk; kendisinden daha güçlü ve yetenekli gördüğü bir kardeşle, kendisinden sonra gelen kardeşin yarattığı ikili sorunlarla baş etmek zorundadır. Büyüklerin oyununa katılamaz çünkü kuralları bilmez. Küçük gibi davranamaz, çünkü ona iyi örnek olması gerekir. Bu arada kalmışlık çocukta davranış karmaşasına neden olabilmektedir.

Ortanca Çocuğa Ebeveyn Yaklaşımları Nasıl Olmalıdır?

Aile içinde bir yeri olduğu gösterilmeli, düzeyine göre işler vererek diğerlerinin yanında başarılı olabileceği vurgulanmalıdır. Eğer kendisinin diğer kardeşlerine göre yetenekli olmadığını düşünürse yaşlılarıyla sürekli bir yarış içerisine girebilir. İleriki yaşamında tepkici, karamsar ya da çekingen bir kişilik geliştirmesine neden olabilir.

Küçük Çocuğun Duygu Dünyası

Ailenin ilgi merkezi olarak genelde en çok şımartılan kişi en küçük çocuk olur. Diğer aile üyelerinin gözünde her zaman çocuk kalır. Bu durum çocuğun benmerkezci tavırlar geliştirmesine neden olabilir. Küçük kardeşlerin en sık karşılaştığı sıkıntı; çevre tarafından büyük kardeşlerle kıyaslanmasıdır. Küçük çocuğun diğer kardeşleriyle kıyaslanması kendini zayıf, bağımlı, yetersiz hissetmesine neden olabilir.

Küçük Çocuğa Ebeveyn Yaklaşımları Nasıl Olmalıdır?

Küçük çocuğun aile üyelerinin gözünde hiç büyümemesi çocuğun bağımlı bir kişilik geliştirmesine neden olduğundan içinde bulunduğu yaş grubuna uygun davranılmalı ve sorumluluk verilmelidir. Kendinden büyük kardeşleriyle kıyaslayarak çocuğu diğer kardeşlerinin gölgesinde bırakmak yerine kendi yeteneklerini gösterebilecek, kendini gerçekleştirebilecek bir ortam sunmak kişilik gelişimini ve kardeş ilişkilerini olumlu etkileyecektir.

Kardeş İlişkilerini Anne-Baba Tutumları Belirler

Kardeş ilişkilerini belirleyen şey doğum sırasından çok anne-baba tutumlarıdır. Çocuklarınızın birbirlerinden farklılıklarını onlara hissettirmeniz gerekir. Bunu yaparken de karşılaştırma ve değerlendirme yapmaksızın doğru yolları kullandığınızda, hem çocuklar birbirinden farklı bireyler olduğunu anlayacaklar hem de farklı yaklaşımınızın onların farklı bireyler olduğundan kaynaklandığını anlamaları kolaylaşacaktır. Her çocuğunuza sadece ona özel, onu dinleyebileceğiniz, onu dikkate alabileceğiniz bir zaman dilimi ayırmanız çocuklarınızın gelişimi için oldukça önemlidir.

Mektubu sonlandırırken; çocuklarınızın potansiyellerinin ve gelişim hızlarının farkında olarak, yaşına ve özelliklerine göre temel ihtiyaçları olan takdir ve onay, sevgi, değerli hissetme gibi ihtiyaçlarını düzenli olarak karşılamının önemini belirtmek isteriz.

Saygılarımızla..